

Jean Teulé

Dansa Davet

Türkçesi: Elif Gökteke

Roman

1.

Strasbourg - 12 Temmuz 1518

Jeu-des-Enfants Sokağı'nda bir kadın, kucağında bebeğiyle bir evden çıkıyor. Sarışın. Burnu üstü ve elmacıkkemikleri çillerle kaplı. O çiller, bugün öğleye doğru hâlâ yakıcı olan güneş yüzünden hiç kuşkusuz. Kadının sol dirsek çukurunda tuttuğu, gözleri kamaşan üç aylık süt çocuğu yüzünü kırıştırıyor. Zapzayıf genç anne, ufaklığın alınuna sağ elinin parmaklarını siper ediyor onu ışıktan korumak için. Görünüşü solgun, gözalcı da değil gösterişli de – gri, çuldan bir entari ve narin mi narin tenli çocuğu sardığı kocaman, siyah, eski bir örtü. Adımları, çürümekte olan dışıklar, iğrenç kokular, bulut gibi sinek sürüleri arasından tahta pabuçların düzenli takırtılarıyla ona yol gösteriyor. Evlerin ahşap çatıklı cephelerinin çevrelediği bir meydana yaklaşıırken, bir düşkünler yurdunun haçla bezeli ve hiç açılmayan kapısına, yırtık pırtık giysiler içindeki insanlar güm güm vuruyorlar. Bebek ürperiyor. Sarışın kadın bebeğin kulaklarını kapatıyor. Bebek ağlamak üzere dudak büküyor, kadın işaretparmağını onun dudaklarına koyuyor ve tezgâhlarında hiçbir şey bulunmayan boş bir pazaryerinden geçiyor. Şimdi, daha geniş bir sokağın kemerleri altında, yassı yuvarlak döşeme taşları, tepesine şehrin kırmızı-beyaz renklerinde bir rüzgârgülü oturtulmuş heybetli bir devlet binasının önüne varana kadar annenin bileklerinin burkulmasına yol açıyor. Sarışın kadın dosdoğru ilerliyor, surların gölgesinde, çatılı bir köprüye varıyor. Bu köprünün ortasında durup çocuğunu ırmağa atıyor. Bebek, sönmüş kireç yüklü, içilemeyecek cinsten bir suyun içinde sallanıyor. Küçük uzuvları sanki dans ediyormuş gibi dalgalanıyor. Takla atıyor, kirli burgaçlar arasın-

da yuvarlanıyor, kendi çevresinde tekrar dönüyor, sonra da batıyor. Bebeği doğuran, başını çeviriyor. Söyleyecek lafı kalmadı artık. Bundan böyle pusulası, yıldızı olmayan zavallı bir yelkenli o. Sefaletin gözyaşı döktüğü تنها, ıssız bir sokaktan geçerek, piskoposun şatafatlı özel konutu önündeki piskoposluk bayrağının altında yolunu kaybediyor. Batı'nın en yüksek binası olan katedralde, ağır çanların bir o yana bir bu yana sallanıp durması vaktin öğlen olduğunu haber veriyor. Oğlunu suya fırlatan kadın başını kaldırıyor. Bir bulut geçiyor. Güneşin parlaklığı hafiften perdelenince üç taçkapının heykelleri üstünden gölgeler yuvarlanıyor – azizlerin, peygamberlerin, erdemlere yenik düşmüş günahların, bilge bakirelerin ve meczup kadınların tasvirleri bunlar. Mimariyle bütünleşmiş, taşın içine kaynamış heykeller sanki oldukları yerden çıkıyormuş da bir adım atıp canlanıverecekmiş gibi görünüyorlar. Pembe kumtaşından yontulmuş bedenler devasa gülbezeğin renkli vitrayları çevresinde kıpırıyorlar adeta. Evlat katili, Jeu-des-Enfants Sokağı'na geri dönüyor.

Germen dilinde *Holzspäne* (Odun Talaşı) yazısının hâlâ okunabildiği ve büyütülmüş yapay bir köknar dalının süslediği, kurt yeniği bir dükkân tabelasının altında, çilli güzel, dikenli bitki esansı ve matbaa mürekkebi kokan bir gravür atölyesinin kapısını açıyor. Solunda, onun yaşlarında bir sanatçı, eğimli bir tezgâhta oyduğu levhanın başında. Adam elindeki marangoz kalemını bırakıp kadına doğru dönüyor:

“Hallettin mi?”

“Evet.”

Boş ellerle geri dönen kadının karşısında, içine yer yer Fransızca sözcükler serpiştirilmiş, Almancanın Strasbourg'a özgü lehçesiyle üzüntüsünü belirtiyor:

“Keşke benim gitmeme izin verseydin. Sana söylemiştim.”

Korkuluğa benzer duruşuyla bu iri fakat zayıf adam, antikçağın satirlerini andıran, kadidi çıkmış bu sakallı surat, kimbilir

hangi akla sığmaz derinliklere gömülmüş oturan solgun karısının karşısında kendini aklamaya çabalıyor:

“Enneline, çayır çimenden ziyade felaket ve kıl tüy bitiyor bu zamanda. Sütün kalmamıştı. Onu doyuramayacaktık. Hem sonra, başkalarının yaptığı gibi onu yemekten iyidir böylesi.”

Pıt pıt pıt pıt...

Enneline hiç karşılık vermiyor. Bir gravür baskı presinin yanındaki sıraya kışını koymuş, parmaklarıyla baskı makinasının kenarında uzun uzun ritim tutuyor –*pıt pıt pıt...*– sonra ayağa kalkıyor. Atölyenin kapısını açık bırakarak sokağa çıkıyor. Ayağında tahta pabuçlarıyla, sanki bale pabuçları varmışçasına, bir bacağını arkaya uzatıyor, başını geriye atıp yüzünü göğe çeviriyor. Tek ayak üstünde dönüyor, belini çukurlaştırıyor, iyice öne eğiliyor, parmaklarını açıp ellerini yukarılara uzatıyor. Önce bir adım sağa, sonra bir adım sola gidiyor. Pabuçlarının tahta tabanları pislikleri tokuşturuyor. Sarışın kadın kendi etrafında hafifçe dönüp zarifçe uzattığı kollarını birbirinden ayırıyor ve bir kızböceği gibi kanat çırpıyor.